

1. Milyen más címet adnál a mesének?

2. Húzd alá a válaszokat a mesében!

- a) Mit kívánt a legkisebb királykisasszony?
- b) Mi történt a király hintájával?
- c) Ki segített a királynak?
- d) Mit kért a segítségért cserébe?
- e) Hogyan próbálta a király megtéveszteni a disznót?
- f) Hogyan vitte el a királykisasszonyt a disznó?
- g) Mi történt a disznóval?
- h) Mivel kínálta a királykisasszonyt a királyfi?
- i) Mekkora lakodalmat csaptak?

3. Jelöld kezdőbetűkkel! Igaz? Hamis?

- ___ A király megígérte a királykisasszonynak, hogy teljesíti a kérését.
- ___ A király komolyan vette a disznó ígését.
- ___ A király nem vette komolyan a disznó ígését.
- ___ A lány taligán tolt haza a disznót.
- ___ A disznó egy szép királyfivá változott.
- ___ A leány is disznóvá változott.
- ___ A lakodalom két napig tartott.

4. Beszéljétek meg, hogyan kezdődik a mese? Hogyan fejeződik be a mese? Milyen más mesekezdést és -befejezést ismertek még?

5. Gyűjtsd össze és írd le, milyen népmesei fordulatokat találsz a mesében!

6. Milyen csodás elemeket találsz a mesében?

7. Magyarázd meg, mit jelent!

megegyeztek

erősen kínálta

mindent elbeszért

Egy nagy művész, aki a borsót hajigálja

1. Válaszolj a kérdésekre! Ki érkezett Buda várába?

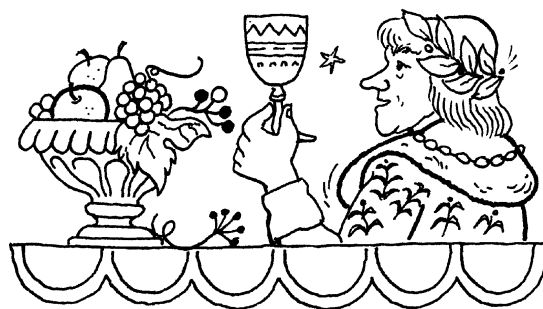
2. Mivel dicsekedett a művész Mátyás királynak?

3. Másold le, mit mondott Mátyás király az inasoknak!

4. Írd le, mivel fizette ki Mátyás király a komédiást!

5. Jellemezd a szereplőket!

6. Olvasd el a párbeszéd fogalmát az Olvasókönyv Fogalomtárában! Gyakoroljátok a párbeszédok olvasását!

7. Gyűjts j betűs szavakat a meséből!

Mátyás király meg a juhász

1. Melyik cím illik legjobban a történethez? Húzd alá!

Az illetudó juhász
Hogyan leckéztette meg Mátyás az urakat?
Hogyan lett gazdag a juhász?
Hogyan tanultak meg az urak emberségesen enni?
Az emberséges evés tudománya

2. Csoportosítsd a szereplőket!

Főszereplők:

Mellékszereplők:

3. Mire szólította fel a juhász a királyt? Mit jelent ez?

4. Hogyan fogadták a juhász tanítását az urak?

5. Húzd alá, mit készít a varga!

lábbelit

kabátot

hordót

6. Mit jelent a mesében a földi kifejezés? Karikázd be a helyes választ!

1. az égi ellentéte

2. ugyanarról a vidékről való

3. megszólítás, mint pl. atyafi

7. Mit jelentenek a következő kifejezések?

összevagdossák a juhászt _____

fényes urak _____

emberségesen enni _____

8. Jelöld kezdőbetűvel! Igaz? Hamis?

___ A juhász éppen paprikás krumplit főzött.

___ A juhász a bicskájáról visszalökte a húst a bográcsba.

___ Reggel Mátyás király meghívta magához a juhászt Budára.

___ A király is vendégül látta a juhászt vacsorára.

___ A juhász a villája nyelével rácsapott az egyik úr kezére.

___ A király nem engedte, hogy az urak bántsák a juhászt.

- Az urak a köpenyüket a juhászra terítették.
- A király 10 aranyat adott a juhásznak.
- A király bocskort varrt a királynak.
- Az urak elszegényedtek.
- A juhászból gazdag ember lett.

9. Gyűjtsd össze a szereplők tulajdonságait! Írd a megfelelő képek alá!

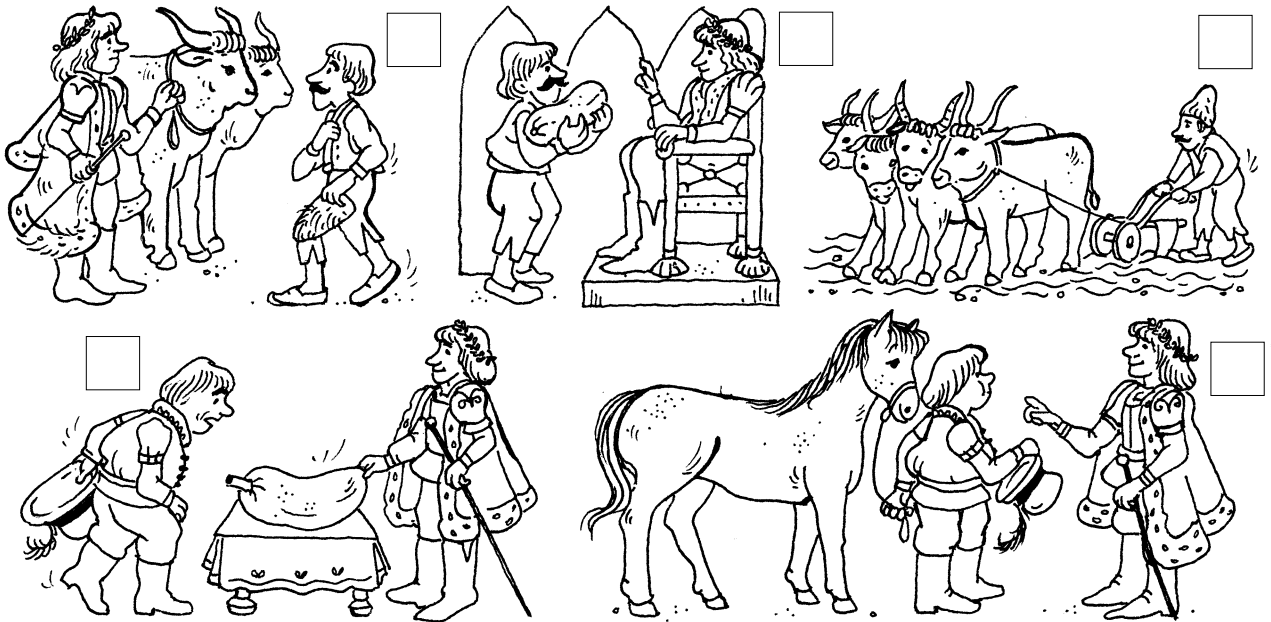
10. Rajzold le a juhászt köpenyekkel megrakottan!

11. Mátyás király alakjáról, mondásairól, furfangos, de igazságos tetteiről sok monda született.
Olvasd el az Olvasókönyv Fogalomtárában a mondáról írottakat!
12. a) Írj rövid fogalmazást arról, mi történt a királyi udvarban!
b) Írj rövid fogalmazást, mintha te lettél volna a juhász!

Hogyan ajándékozott Máttyás király?

1. Sorold fel a mese szereplőit!

2. Számozd meg a képeket a történet sorrendjében! Minden képről írd egy mondatot a füzetedbe!

3. Meséld el összefüggően a történetet a képsor alapján!

4. Jellemezzük a szereplőket! Írd a számokat a szereplők alá!

1. szegény

2. fősvény

3. nagylelkű

4. jószívű

5. adakozó

6. gazdag

7. igazságos

8. kapzsi

szegény ember

gazdag ember

Máttyás király

5. Felelj a címben feltett kérdésre!

6. Pótold a hiányzó mássalhangzókat! (-t vagy -tt)

talál__

elvi__e

vehete__

ado__

szánthatot__

kérdez__e

vol__

lá__am

kapo__

Összefoglalás

1. Sokféle mesével találkoztál ebben a fejezetben. Írj példákat a mesék csoportosítására! Otthoni olvasmányaiddal is kiegészítheted pl. a tündérmeséket!

Népköltészeti alkotások

Mesék:

Állatmese: _____

Tréfás mese: _____

Tündérmese: _____

Csalímese: _____

Műköltészeti alkotások

Mesék írói:

Címek:

Sok feladatban találkoztál már eddigi iskolai éveidben is közmondásokkal. A közmondások tömör formában fejezik ki a nép bölcsességét, humorát, igazságba vetett hitét.

2. Összekeveredett három közmondás. Írd le őket helyesen!

Ki mint veti
mint a koldus
Sok lúd

Sohasem telik meg,
disznót
ágyát,

győz.
úgy alussza álmát.
tarisznyája.

Gyakran találkoztál már szólásokkal is. A szólások állandósult szókapcsolatok. Népi eredetűek, valamilyen régi történet kapcsolódik hozzájuk. Sokszor nem a szó szerinti jelentésük alapján emlegetjük őket.

Pl.: Fején találja a szöget. Bottal üthetik a nyomát.

3. Fejezd be a szólásokat!

Lusta, mint _____

Fogához veri _____

Helyén van az _____

A találós kérdések is a népköltészeti alkotások közé tartoznak. A közös munka, szórakozás közben tették próbára egymás eszét ezzel az emberek.

4. Próbáld megfejtetni a találós kérdéseket!

a) Roppant nagy a hátsó lába,
csemetéjét zsebrevágja.

c) Négy testvérkének egy kalapja.

b) Télen virágzik, nyáron elszárad.

(Megfejtés: a) kenguru, b) jégvirág, c) asztal)

5. Írj jellegzetes mesekezdet!

6. Hogyan fejeződnek be a mesék? Írj példát!

7. Karikázd be a mesékben leggyakrabban előforduló számokat!

1 2 3 6 7 10 11 12 20 21 77 100 200

8. Gyűjts a mesékre jellemző szókapcsolatokat! Pl.: hetedhét ország,

9. A mondókák is irodalmi alkotások. Már a kicsi babákat mondókákkal altatják. Olvasd el az Olvasókönyv Fogalomtárában a mondókákról írottakat! Gyűjtsetek és mondogassatok közösen mondókákat!

10. Beszéljétek meg, mi a hasonlóság és a különbség

a) a népköltészeti és a műköltészeti alkotások,
b) a mese, a legenda és a monda között!

11. Alkoss mesét a népköltészeti alkotásokra jellemzők felhasználásával a füzetedbe!

Használhatod a következő szavakat, kifejezéseket is:

legkisebb fiú, három testvér, igazságos apa, féltő anya, próbák, akadályok, öreg remete, öreg anyóka, átváltoztatás, boldogság